

God ekonomisk hushållning 2025

Heby kommun

Mars 2026

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i årsredovisning. Årsredovisning ska lämna information om följsamhet till det lagstadgade balanskravet.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisning är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisning. Revisionsobjekt i granskningen är kommunstyrelsen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas årsredovisning i samband med fullmäktiges behandling av rapporten. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

1. Är resultat i årsredovisning förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?
2. Är redovisat balanskravsresultat förenligt med balanskravet?

Det sker även en översiktlig granskning av årsredovisning som primärt fokuserar på följande delar:

- a) Tidpunkt för överlämning av årsredovisning till revisorer,
- b) Följsamhet till driftbudget,
- c) Följsamhet till investeringsbudget,
- d) Finansiell ställning samt
- e) Sjukfrånvaro

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av:

- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), kap 11:8, 11:10, 13:2
- Kommunallag (KL), kap 11:1, 11:20
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 15, Förvaltningsberättelse
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning

Granskningen avser årsredovisning 2025. Övrig avgränsning, se avsnitt "Syfte och revisionsfrågor".

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation.

Granskningsresultatet har bedömts med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt). Rapportens innehåll har faktakontrollerats av ekonomichef för Heby kommun.

Granskningsresultat

God ekonomisk hushållning

Iakttagelser

Kommunfullmäktige beslutade i november 2022 om **Riktlinje för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv**. Riktlinjerna beskriver hur utvärdering av god ekonomiska ska göras och att utvärderingen omfattar mål av finansiell och verksamhetsmässig karaktär. Målen beslutas i mål och budget för respektive år.

I **mål och budget 2025** med plan för 2026–2027, fastställt av kommunfullmäktige i november 2024, finns 3 finansiella mål och 7 inriktningsmål med tillhörande verksamhetsmål.

Kommunens prioriterade utvecklingsområden redovisas där kommunfullmäktiges sju inriktningsmål för alla nämnder och bolag med tillhörande verksamhetsmål och mått för att mäta måluppfyllelse framgår. Tre finansiella mål redovisas i detta avsnitt.

- **Fullmäktiges finansiella mål**

1. Resultat efter finansnetto i kommunen ska över en fyraårsperiod uppgå till minst två procent av skatter och generella statsbidrag.
2. Förändringen av skatter och generella statsbidrag ska vara bättre än förändringen av nettokostnaderna.
3. Soliditeten i kommunen, inklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998, ska förbättras och budgeteras så att en ökning sker årligen.

- **Fullmäktiges verksamhetsmål (inriktningsmål och utvecklingsmål)**

1. Växa hållbart tillsammans med näringsliv och civilsamhälle.
2. Värna klimatet och vattnet.
3. Stärka barns och ungdomars möjlighet till måluppfyllelse i skolan.
4. Ge äldre möjligheter till ett värdigt liv.
5. Vara en attraktiv arbetsgivare där verksamheten har rätt kompetens.
6. Vara en trygg och säker kommun.
7. Verka för en god folkhälsa.

- **Principer för God ekonomisk hushållning**

- Verksamheten ska årligen planeras för att inrymmas i en ekonomi där intäkterna överstiger kostnaderna.

- Alla verksamheter och medarbetare ska bidra till effektivt resursutnyttjande och behov ska tillgodoses på bästa effektiva omhändertagandenivå.
- Kommunen ska planera för en stabil ekonomisk situation som undviker akuta och oförutsedda besparingskrav i kärnverksamheten.
- Kommunens tillgångar ska förvaltas så att den samlade förmögenheten inte urholkas.
- Kommunen ska över tid självfinansiera så stor andel av investeringarna som möjligt och därmed undvika upplåning.
- Kommunens soliditet, inklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998, ska långsiktigt stabiliseras på en nivå som ger en stabil ekonomisk bas.
- Målen i verksamheten ska rymmas inom de ekonomiska ramar som fullmäktige beslutar.
- Verksamheterna ska utveckla planering, budgetering och uppföljning för att säkerställa kostnadseffektivitet.

Det finns ett särskilt avsnitt som behandlar god ekonomisk hushållning. Avsnittet är rubricerat "God ekonomisk hushållning" med en underrubrik "Bedömning av god ekonomisk hushållning".

Finansiella mål – Resultat måluppfyllelse

- Resultatmålet (minst 2% av skatter och generella statsbidrag över fyra år):
 - Resultat 2025: Resultat efter finansnetto uppgår till 7,2 mkr, vilket motsvarar 0,6%. Målet 2 procent motsvarar en resultatnivå om ca 22,5 mkr. Årets resultat ligger långt under tvåprocentnivån. Målet uppnås för perioden (fyra år) genom att det starka resultatet 2022 fortfarande påverkar snittet positivt.
- Målet om att förändringen av skatter och generella statsbidrag ska vara bättre än förändringen av nettokostnader:
 - Resultat 2025: Nettokostnaderna ökar med 2,0% jämfört med 2024 medan skatter och generella statsbidrag ökar med ca 2,0% jämfört med 2024. I och med att nettokostnadsutvecklingen visar en tydlig förbättring jämfört med prognosen i delårsrapporten bedöms detta indikera en god kostnadskontroll. Målet bedöms i årsredovisningen som i huvudsak uppnått, men markeras med gult i tabellen.
- Målet om förbättrad soliditet (inkl. pensionsåtaganden intjänade före 1998):
 - Prognos 2025: Soliditeten uppgår till 16,9 % vilket är en ökning jämfört med bokslutet 2024 då den var 15,3 %. Målet uppnås för året.

I årsredovisningen görs en sammantagen bedömning att de finansiella målen i huvudsak är uppfyllda. Två av tre finansiella mål redovisas som helt uppnådda, vilket innebär en förbättring jämfört med delåret.

Verksamhetsmål – Resultat måluppfyllelse

Nedan redovisas resultatet för måluppfyllelse för inriktningsmålen (verksamhetsmålen).

Inriktningsmål	Prognos
Växa hållbart tillsammans med näringsliv och civilsamhälle	Resultatet är att målet delvis uppnås 2025.
Värna klimatet och vattnet	Resultatet är att målet delvis uppnås 2025, och det framgår att målet gör en negativ förflyttning
Stärka barns och ungdomars möjlighet till måluppfyllelse i skolan	Resultatet är att målet uppnås 2025.
Ge äldre möjligheter till ett värdigt liv	Resultatet är att målet uppnås 2025.
Vara en attraktiv arbetsgivare där verksamheten har rätt kompetens	Resultatet är att målet uppnås 2025.
Vara en trygg och säker kommun	Resultatet är att målet uppnås 2025.
Verka för en god folkhälsa	Prognos att målet inte uppnås 2025.

I årsredovisningen bedöms att av de sju (7) inriktningsmålen är fyra (4) mål uppnådda, två (2) mål delvis uppnådda och ett (1) mål inte uppnått under 2025. Jämfört med delårsrapporten, där prognosen visade att fyra mål skulle delvis uppnås, ett mål skulle uppnås helt och två mål inte bedömdes uppnås, innebär utfallet i årsredovisningen en tydlig förbättring. Vi noterar även att resultatet för 2025 är en förbättring jämfört med föregående år (2024). För flera av inriktningsmålen redovisas utfallet av målens mått.

I årsredovisningen framgår att målen 'Värna klimatet och vattnet' samt 'Verka för en god folkhälsa' gör en negativ förflyttning jämfört med föregående år. Det noteras även att målet för barn och unga endast uppvisar en marginell förbättring och att kommunen fortsatt står inför betydande utmaningar kopplade till unga och unga vuxnas framtidsmöjligheter, studier och sysselsättning.

God ekonomisk hushållning - sammanfattande bedömning

I årsredovisningen görs bedömningen att kommunen sammantaget relativt väl svarar upp mot god ekonomisk hushållning. Bedömningen grundas på utfallet för de finansiella målen, verksamhetsmålen samt tillämpningen av principerna för god ekonomisk hushållning. Årsredovisningen lyfter samtidigt fram att resultatet för 2025 är relativt svagt och att en resultatmässig återhämtning är nödvändig för att långsiktigt stärka kommunens ekonomiska uthållighet.

Balanskravsresultatet

Iakttagelser

- Det finns ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen om balanskravsresultatet.
- Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 7,2 mkr, jämfört med budget 10,0 mnkr, vilket ger en negativ avvikelse om -2,8 mnkr. Resultat motsvarar 0,6 procent av skatteintäkter och generella bidrag. Den negativa avvikelsen förklaras av att finansieringen genom skatter och generella statsbidrag är väsentligt sämre än budget, tillsammans med högre nettokostnader och påverkan i finansnettot.
- Balanskravsresultatet är positivt på 5,4 mnkr, vilket innebär att det inte finns något krav på återställning av underskott.
- Kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) om 28,9 mnkr, vilken avsattes 2022. Avsättningen kvarstår oförändrad. Av Riktlinjen för God ekonomisk hushållning eller annat beslut finns inget om huruvida Resultatersättningsreserv (RER) ska ersätta RUR.

Övrigt

lakttagelser

Granskningen avser årsredovisning som upprättats för år 2025 och som behandlats av kommunstyrelsen 2026-03-31. Styrelsen har därmed överlämnat årsredovisningen till fullmäktige och revisorer inom föreskriven tid enligt kommunallagen (senast 15 april).

Årsredovisningen ska innehålla upplysningar om förhållande som är viktiga för kommunens verksamhet, resultat och ekonomiska ställning. Granskning av årsredovisning 2025 visar följande:

- Den innehåller en driftredovisning. Av denna framgår att styrelse och nämnder under 2025 i huvudsak bedrivit verksamheten inom tilldelad driftbudgetram, men med vissa negativa avvikelser. Underskottet är framför allt hänförligt till Kultur- och fritidsnämnden och Bygg- och miljönämnden.
- Den innehåller en investeringsredovisning. Investeringarna för år 2025 har uppgått till 172,3 miljoner kr för hela koncernen. Delar av projekten har slutförts under året och dessa har sammantaget bedrivits inom tilldelad budgetram. Redovisningen saknar ekonomisk prognos för pågående projekt, vilket kan ses som ett utvecklingsområde till kommande år.
- Den innehåller redovisning av ett antal finansiella nyckeltal, däribland soliditet. Soliditet ger en indikation om kommunens finansiella stabilitet. Av flerårsöversikten framgår att soliditeten har minskat över tid, men ökade något jämfört med föregående år. Soliditet (inklusive pensionsåtagande) per 2025-12-31 uppgår till 16,9 procent. Nyckeltalssammanställningen saknar information om hur kommunens soliditet förhåller sig till andra likartade kommuner.
- Den innehåller upplysningar avseende väsentliga personalförhållanden. Av redovisningen framgår att den totala sjukfrånvaron bland anställda uppgått till 7,6 procent under året. Här lämnas även information hur sjukfrånvaron förändrats jämfört med föregående år (8,0 procent 2024).

Samlad bedömning

Revisionsfråga 1: Är resultat i årsredovisning förenligt med beslutade mål för god ekonomisk hushållning?

Finansiella mål:

Ja.

Verksamhetsmål:

Delvis.

Revisionsfråga 2: Är redovisat balanskravresultat förenligt med balanskravet?

Följsamhet till balanskravsresultatet:

Ja.

Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Att styrelsen vidtar tydligare åtgärder i syfte att stärka måluppfyllelse för de verksamhetsmässiga målen med betydelse för god ekonomisk hushållning.

2026-03-31

Carin Hultgren

Uppdragsledare

Isabelle Panasco

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Heby kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2025-08-27. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.